

Σκακιστικά Βήματα

Τόμος Β'

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα - Σύμβολα	3
Εισαγωγικό Σημείωμα	4
Η Καταγωγή του Σκακιού	5
Μάθημα 1 ^ο - Ανακαλύπτοντας την ΕΣΟ και την FIDE	12
Μάθημα 2 ^ο - Παγκόσμιοι Πρωταθλητές	16
Μάθημα 3 ^ο - Σκακιστικά Ρητά	20
Μάθημα 4 ^ο - Διπλή Επίθεση (Πιρούνι)	24
Μάθημα 5 ^ο - Κάρφωμα	28
Μάθημα 6 ^ο - Ακτίνα Χ ή Σούβλισμα	32
Μάθημα 7 ^ο - Αποκάλυψη	36
Μάθημα 8 ^ο - Καθοδήγηση	40
Μάθημα 9 ^ο - Διπλό Σαχ & Σαχ με Αποκάλυψη	44
Μάθημα 10 ^ο - Απομάκρυνση της Αντίπαλης Προφύλαξης	48
Μάθημα 11 ^ο - Διάρκες Σαχ & Προαγωγή Πιονιού	52
Μάθημα 12 ^ο - Εκτροπή & Παραπλάνηση	56
Μάθημα 13 ^ο - Άδειασμα Γραμμών & Τετραγώνων	60
Μάθημα 14 ^ο - Τσούγκτσαβαγκ & Ενδιάμεση Κίνηση	64
Μάθημα 15 ^ο - Υπερφόρτωση	68
Μάθημα 16 ^ο - Φινάλε & Φινάλε Πιονιών	72
Μάθημα 17 ^ο - Φινάλε Βασιλισσών	76
Μάθημα 18 ^ο - Φινάλε Πύργων	80
Μάθημα 19 ^ο - Φινάλε Αξιωματικών	84
Μάθημα 20 ^ο - Φινάλε Ιππων	88
Μάθημα 21 ^ο - Νησίδες Πιονιών	92
Μάθημα 22 ^ο - Κατοχή Κέντρου	96
Μάθημα 23 ^ο - Ασφάλεια Βασιλιά	100
Μάθημα 24 ^ο - Ζεύγος Αξιωματικών	104
Μάθημα 25 ^ο - Στήλες & Διαγώνιοι	108
Μάθημα 26 ^ο - Αδύνατα Τετράγωνα	112
Μάθημα 27 ^ο - Καλά & Κακά Κομμάτια	116
Μάθημα 28 ^ο - Ανάλυση	120
Μάθημα 29 ^ο - Ο Μύλος	124
Μάθημα 30 ^ο - Το Ματ του Νταμιάνο	128
Μάθημα 31 ^ο - Το Ματ του Λόλλι	132
Μάθημα 32 ^ο - Ανάλυση Διδακτικών Παρτίδων	136
Ο Συγγραφέας	140

Σύμβολα

+ / ++	Σαχ / Διπλό Σαχ	(Δ)	Δες Επόμενο Διάγραμμα
#	Ματ	1-0	Νίκη Λευκών
!!	Εξαιρετική Κίνηση	½-½	Ισοπαλία
!	Καλή Κίνηση	0-1	Νίκη Μαύρων
!?	Ενδιαφέρουσα Κίνηση	□	Ονοματεπώνυμο Λευκών
?!	Αμφίβολη Κίνηση	■	Ονοματεπώνυμο Μαύρων
?	Κακή Κίνηση	○	Κίνηση Λευκών
??	Κίνηση που Χάνει	●	Κίνηση Μαύρων

Εισαγωγικό Σημείωμα

Αγαπητέ αναγνώστη,

Εδώ και πολλά χρόνια ασχολούμαι με την προπονητική και συγγραφική εργασία σε κορυφαίο επίπεδο. Εκείνο που παρατήρησα είναι ότι ακόμα και κορυφαίοι σκακιστές παρουσιάζουν κενά στη λεγόμενη βασική εκπαίδευση, η οποία λαμβάνεται συνήθως σε νεαρές ηλικίες. Το σύνολο σχεδόν των βιβλίων που αναφέρονται σε αρχάριους παρέχουν απλοϊκές πληροφορίες και καθοδήγηση, με απώτερο σκοπό την ευχάριστη ανάγνωσή τους και μόνο. Η ευχάριστη ανάγνωση με βρίσκει σύμφωνο, αλλά από την άλλη θα ήθελα να υπάρχει και η πλευρά της σωστής εκπαίδευσης...

Τα δύο βιβλία της σειράς 'Σκακιστικά Βήματα' που έχετε στα χέρια σας φιλοδοξούν να καλύψουν και τις δύο προαναφερόμενες πλευρές. Είναι η καταγεγραμμένη άποψη ενός κορυφαίου σκακιστή, εκπαιδευτή και συγγραφέα, με 'αρκετή' εμπειρία στο σκακιστικό χώρο, ώστε να προσφέρει βασική εκπαίδευση στον ενδιαφερόμενο να εντρυφήσει τα μυστικά του πνευματικού μας αθλήματος.

Η θεματολογία και η παρουσίαση στηρίζεται βασικά στην εμπειρία που απέκτησα από τη συμμετοχή μου σε δύο Επιτροπές της Διεθνούς Σκακιστικής Ομοσπονδίας (FIDE), της Trainers' Commission (Επιτροπή Προπονητών - Γραμματέας) και της Chess in Schools (Σχολική Επιτροπή). Ακόμα, πολύτιμη ήταν η συμβολή της εμπειρίας που απέκτησα από τη θέση του Τεχνικού Συμβούλου της Ελληνικής Σκακιστικής Ομοσπονδίας (ΕΣΟ). Η συγκεκριμένη σειρά είναι εγκεκριμένη από τη Διεθνή Ομοσπονδία Σκακιού (FIDE) και έχει αποσταλεί στην Αγγλική γλώσσα σε όλες τις ομοσπονδίες-μέλη της, ως βασικός οδηγός για τα σχολικά προγράμματα.

Το 2012 ίδρυσα τη Σκακιστική Ακαδημία 'Grivas Chess International Academy', με βασικό σκοπό την οργάνωση της σκακιστικής σχολικής (και γενικά αρχάριας) εκπαίδευσης στην Ελλάδα και στην Κύπρο. Τα βιβλία της σειράς 'Σκακιστικά Βήματα' είναι η πρώτη εργασία της Ακαδημίας και αποτελούν τον κύριο κορμό της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Παρέχουν βασική θεωρία, γενική εξειδικευμένη πρακτική και στοχευμένες ασκήσεις, ώστε ο αναγνώστης να κάνει κτήμα του τη σκακιστική γνώση.

Συχνά αναφέρομαι στη βοήθεια που θα παρέχει ένας εξειδικευμένος εκπαιδευτής, που θα επιλύει τις κάθε λογής απορίες, θα ελέγχει και θα καθοδηγεί. Το ρόλο αυτό θα τον αναλάβει στα σχολεία ο εκπαιδευτής/ εκπαιδευτής, ενώ οι 'μεγαλύτερες' ηλικίες θα πρέπει να απευθυνθούν σε σκακιστικούς συλλόγους για να λάβουν τη συγκεκριμένη βοήθεια. Κανένα βιβλίο δεν μπορεί να υποκαταστήσει την ανθρώπινη συμμετοχή σε κάθε είδους δραστηριότητα - μπορεί να αποτελεί οδηγό για τις βασικές αρχές, αλλά τον κύριο διδακτικό ρόλο θα τον εκτελεί πάντα ο ανθρώπινος νους.

Καλή ανάγνωση!

Αθήνα, 2014

Στράτος Γρίβας

Η Καταγωγή του Σκακιού

Δρ. Νικόλας Σφήκας

Η προέλευση των διαφόρων παιχνιδιών έχει μεγάλη σημασία, γιατί σ' αυτά αντανακλάται ο πολιτισμός κάθε λαού. Ειδικότερα όσον αφορά στο σκάκι, η σημασία αυτή είναι ακόμη μεγαλύτερη, δεδομένου ότι αποτελεί το δημοφιλέστερο παιχνίδι στον κόσμο.

Πολλές δεκάδες βιβλία, δοκίμια και μελέτες έχουν γραφτεί σχετικά με την επινόηση και την καταγωγή του. Το σκάκι αντιγράφει την πραγματική ζωή, και παίζοντας προσπαθεί κανείς να την κατανοήσει καλύτερα. Η άποψη του Φρίντριχ Σίλερ είναι ότι ο άνθρωπος δεν είναι πλήρης παρά μόνον όταν παίζει, ίσως γιατί ο ανταγωνισμός ενυπάρχει στη φύση του. Και σε άλλα παιχνίδια αντιστοιχούν πρότυπα της πραγματικότητας, όπως π.χ. στο *weiqi* (γνωστό στη Δύση ως *go*).

Ο σκοπός αυτού του παιχνιδιού είναι να βελτιώσει την κατανόηση της ισχύος του νερού και να τονίσει την ανάγκη να είναι κανείς άγρυπνος στον έλεγχο της πλημμύρας.

Η επινόηση ενός παιχνιδιού ποτέ δεν ήταν ένα μεμονωμένο γεγονός. Είναι περισσότερο κοινωνικός παρά προσωπικός θρίαμβος. Και η δυσκολία της σύλληψής του βρίσκεται στο αρχέτυπο. Είναι ευκολότερο να επινοήσει κανείς κάτι που έχει αρχέτυπο, όπως το σκουός,

το οποίο μιμήθηκε τον τρόπο με τον οποίο έπαιζαν οι φυλακισμένοι της Αμερικής, που λόγω έλλειψης αντιπάλου κτυπούσαν τη μπάλα στα συρμάτινα πλέγματα της αυλής των φυλακών.

Το σκάκι, επειδή ακριβώς δεν είχε ένα συγκεκριμένο αρχέτυπο, παρουσίασε πολλές διακλαδώσεις. Κάθε διακλάδωση είχε τη δική της ονομασία. Σήμερα τα παρεμφερή αυτά παιχνίδια συνηθίζουμε να τα συσχετίζουμε για να εντοπίσουμε την προέλευσή τους.

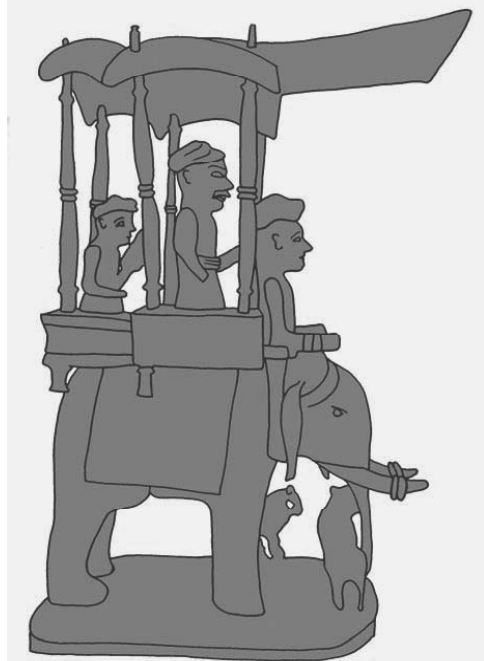
Σε όλους τους αρχαίους πολιτισμούς συναντάμε επιτραπέζια παιχνίδια πολέμου τα οποία, όπως και στη σημερινή εποχή, αποτελούν μέρος της καθημερινής ζωής, με τη διαφορά ότι κατά τη διάρκεια των αιώνων μετασχηματίστηκαν από παιχνίδια πολέμου σε πνευματική ενασχόληση.

Ιστορικά το σκάκι κατατάσσεται στα παιχνίδια πολέμου και θεωρείται παιχνίδι αναίμακτης μάχης, σύγκρουση πνευματικής σκέψης μεταξύ δύο αντιπάλων, όπου ο καθένας ελέγχει μια παράταξη μικρής κλίμακας. Οι δύο παρατάξεις έχουν ίση ισχύ σ' ένα πεδίο μάχης διαστάσεων εξήντα τεσσάρων τετραγώνων. Με την πάροδο του χρόνου το παιχνίδι αυτό του πολέμου εξελίχθηκε σε μία Τέχνη με τη μορφή παιχνιδιού και περιλαμβάνει όλα τα χαρακτηριστικά που διακρίνουν τον αθλητισμό.

Κάθε παράταξη περιλαμβάνει δεκάξι πεσσούς, έναν βασιλιά, μία βασίλισσα, δύο πύργους, δύο αξιωματικούς, δύο ίππους, και οκτώ πύονια. Στους επίσημους σκακιστικούς αγώνες η σκακιέρα και οι πεσσοί πρέπει να τηρούν κάποιες προδιαγραφές ως προς το υλικό, το χρώμα και τις διαστάσεις. Έξω όμως από το αγωνιστικό σκάκι, υπάρχει μια πληθώρα πεσσών που στις φιγούρες αντικατοπτρίζεται η ιστορία και ο πολιτισμός κάθε λαού. Μάλιστα, στους δυτικούς πολιτισμούς, κατά κανόνα η αντίπαλη παράταξη ήταν ο εχθρός της χώρας. Εδώ βλέπουμε

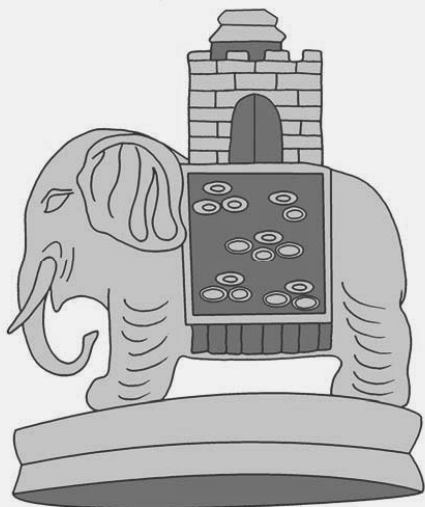
μια ελεφαντοστέινη σκανδιναβική Βασίλισσα από σέτ γνωστό ως "Lewis" που χρονολογείται στα τέλη του 12^{ου} αιώνα. Από το ίδιο σέτ είναι και ο σκανδιναβικός Πύργος.

έναν Βασιλιά από το Ρατζαστάν. Στην επόμενη εικόνα βλέπουμε

Η εικόνα αυτή

παρουσιάζει έναν ελεφαντοστέινο Αξιοματικό από τη βόρεια Κίνα που ανάγεται περίπου στο 1790, και εδώ

Είναι ένας ελεφαντοστέινος κινέζικος Ίππος. Η επόμενη εικόνα

παρουσιάζει ένα Γαλατικό πόνι που φιλοτεχνήθηκε στις αρχές 19^{ου} αιώνα.

Υπάρχουν ιστορικές ενδείξεις ότι ένα πρώιμο Ινδικό Τετραμερές Σκάκι four-handed, με τέσσερις δηλαδή παρατάξεις, δεν ήταν παρόμοιο με εκείνο που δρομολογήθηκε προς την Περσία. Στο four-handed κάθε παρατάξη αποτελείτο από οκτώ κομμάτια (έναν Βασιλιά, έναν Ελέφαντα, έναν Ίππο, ένα Πλοίο, και τέσσερις στρατιώτες) και ξεχώριζε με διαφορετικό χρώμα. Το παιχνίδι αυτό θεωρείται όμως η μοναδική πλησιέστερη παραλλαγή του two-handed, δηλαδή των δύο παρατάξεων, που παρουσιάζει μερικά κοινά χαρακτηριστικά με το σημερινό σκάκι.

Ένας πρώιμος τύπος σκακιού ήταν ήδη γνωστός τον έκτο αιώνα στη βορειοδυτική Ινδία ως Chaturanga, όταν διαδόθηκε το σκάκι στην Περσία. Η πρώιμη αυτή σανσκριτική ονομασία του παιχνιδιού σημαίνει τέσσερα «άνγκας», τέσσερις δυνάμεις-παρατάξεις, που αποτελούσαν τον ινδικό στρατό, Άρματα (που αναπαριστώνται με τους Πύργους), Ιππείς (Ιπποι), Ελέφαντες (γνωστοί στη Δύση ως Αξιοματικοί) και στρατιώτες (πόνια). Η δομή αυτή του στρατού τους υιοθετήθηκε από τους Ινδούς για την αναπαράσταση του παιχνιδιού. Τις τέσ-

σερις αυτές δυνάμεις του ινδικού στρατού είχε αντιμετωπίσει ο Μ. Αλέξανδρος το 327 π.Χ. όταν εισέβαλε στην Ινδία. Συγκεκριμένα, το στράτευμα του ηγεμόνα Πώρου αποτελείτο από 1.000 άρματα, 3.000 Ιππείς, 130 ελέφαντες, και 50.000 στρατιώτες.

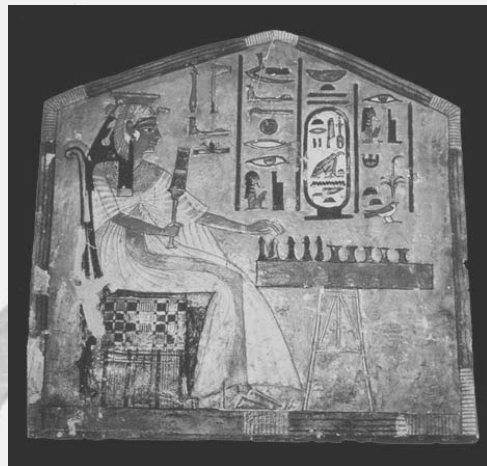
Μετά την κατάκτηση της Περσίας από τους Άραβες το σκάκι, γνωστό τότε με τη νέα ονομασία Chatrang, εξαπλώθηκε σ' ολόκληρη την ισλαμική αυτοκρατορία με την αραβική ονομασία Shatranj. Τον όγδοο αιώνα ήταν γνωστό στη Μεδίνα και στη Μέκκα, στη συνέχεια διαδόθηκε στη Συρία, και ύστερα στη βόρεια Αφρική.

Από τη βόρεια Αφρική το σκάκι διαδόθηκε στην Ισπανία μέσω των Μαυριτανών και στη Νότια Ιταλία και Σικελία μέσω των Σαρακηνών. Στη Δυτική Ευρώπη διαδόθηκε ραγδαία και τον ενδέκατο αιώνα ήταν πια γνωστό στην Αγγλία. Ήδη στο πρώτο μισό του δωδέκατου αιώνα το σκάκι εμφανίζεται στην Ιταλία και στη Γαλλία στα καλλιτεχνικά έργα.

Ο Gareth Williams υποστηρίζει ότι με αφετηρία την Ινδία το παιχνίδι έγινε γνωστό στη Μογγολία τον έβδομο αιώνα και από εκεί στη Ρωσία. Ακόμα από την Ινδία πήγε στη Σουμάτρα και στη συνέχεια στο Βόρνεο, στην Ιάβα, και στα Ιμαλάια. Πιστεύει επίσης ότι το παρεμφερές κινέζικο παιχνίδι σκακιού είναι πιθανόν μια παραλλαγή του ινδικού και ότι η Ιαπωνία το παρέλαβε από την Κορέα τον δέκατο τρίτο αιώνα.

Αρκετοί ερευνητές ασχολήθηκαν με την έρευνα για την καταγωγή των επιτραπέζιων παιχνιδιών. Η πιο ολοκληρωμένη μελέτη σχετικά με τις παραλλαγές του σκακιού είναι του Harold Murray που ερευνά στις 900 περίπου σελίδες της τόσο την καταγωγή, όσο και την εξέλιξή του. Από την πλευρά της η Colleen Schafroth θεωρεί ότι η πραγματική καταγωγή του σκακιού παραμένει ακόμη σκοτεινή μέχρις ότου να προκύψουν και άλλες αρχαιολογικές ή ιστορικές μαρτυρίες. Ο David Li στο The Genealogy of Chess μέσα από τη δυτική βιβλιογραφία και με σαφώς βαθύτερη μελέτη από τον Williams και τη Schafroth αναφέρει ότι και άλλες χώρες διεκδικούν την καταγωγή του, αλλά με λιγότερες πιθανότητες.

Η εκτίμηση του συγγραφέα είναι ότι η πιο πρώιμη μορφή του σκακιού πρέπει να περιλαμβάνει στις παρατάξεις των δύο στρατοπέδων της τον Ελέφанта και τον Ίππο. Πολλά αρχαία παιχνίδια, όπως το αιγυπτιακό senet

και οι αρχαίοι ελληνικοί πεσσοί ήταν παιχνίδια ικανότητας, όπως η ντάμα, ή και ταχύτητας όπως το τάβλι, γι' αυτό και δεν θα πρέπει να τα συσχετίζουμε με το σκάκι. Δυστυχώς δεν προσφέρουν πληροφορίες ως προς τους κανόνες τους τα επιτραπέζια παιχνίδια που παρουσιάζονται στις παραστάσεις των αρχαίων ελληνικών αγγείων.

Η δημιουργία του θρύλου της καταγωγής του σκακιού οφείλεται στο γεγονός ότι οι μελετητές, όπως και οι παίκτες του ισλαμικού κόσμου, έγραψαν εκτενώς για παρτίδες και βιογραφίες των εξαιρετικών παικτών και παρουσίασαν μεγάλα σκακιστικά προβλή-

ματα της εποχής τους, από τα οποία επηρεάστηκε ο Δυτικός πολιτισμός, χωρίς να ασχοληθούν σοβαρά με την προέλευση του παιγνιδιού. Το ίδιο έκανε και η Δύση, η οποία συνέχισε από τα τέλη του δέκατου τρίτου αιώνα το σκακιστικό έργο των Αράβων και ασχολήθηκε με τις παρτίδες, τα προβλήματα που διαρκώς αυξάνονταν και με τα φινάλε — τα οποία είναι βασισμένα στις αραβικές μανσούβες — που έλκυαν την προσοχή και εξυπηρετούσαν τη σύνθεση των σκακιστικών σπουδών. Μανσούβα στα αραβικά σημαίνει «κάτι φτιαχτό», δηλαδή μια προκατασκευασμένη θέση με απώτερο σκοπό τη διδασκαλία.

Τις τελευταίες δεκαετίες αρκετοί ιστορικοί ασχολήθηκαν με την προέλευση του σκακιού, και αρκετές χώρες, μεταξύ αυτών και η Ελλάδα, διεκδικούν την καταγωγή του. Ο πρωταρχικός λόγος είναι ότι η χώρα που δημιούργησε το σκάκι θα είχε συγκροτημένο στρατό, επομένως και δομημένη κοινωνία και πολιτιστική ανάπτυξη.

Από νωρίς το σκάκι έγινε πηγή έμπνευσης σε όλες τις μορφές των τεχνών. Αρχικά στη λογοτεχνία και τη ζωγραφική και αργότερα σε μουσική, γλυπτική, θέατρο, χορό, και κινηματογράφο. Τον εικοστό αιώνα, μετά την αποδοχή της ταχύτητας του φωτός και τη θεωρία της σχετικότητας, το παιχνίδι είχε εισχωρήσει και στις σύγχρονες επιστήμες, καθώς εντοπίστηκαν στενές σχέσεις των μεγεθών ύλη, χρόνος, και χώρος με τα αντίστοιχα μεγέθη στο σκάκι που διατυπώθηκαν από τον μεγάλο σκακιστή Wilhelm Steinitz: υλικό, χρόνος, και χώρος.

Η ιστορία του σκακιού ακολουθεί την εποχή της, την επηρεάζει, επηρεάζεται από αυτήν, και μεταλλάσσεται. Οι κινήσεις, η θεωρία, και ο χρόνος σκέψης του παιχνιδιού αλλάζουν σύμφωνα με την κοινωνική, την πολιτική, τη βιομηχανική, και την τεχνολογική εξέλιξη, και προσαρμόζονται στις απαιτήσεις των παικτών αλλά και των θεατών. Το γεγονός αυτό, μεταξύ άλλων, κάνει το παλιό αυτό βασιλικό παιχνίδι να είναι σύγχρονο με αποτέλεσμα καθημερινά να πολλαπλασιάζονται οι θαυμαστές του.

Επισημώς, πρώτος Παγκόσμιος Πρωταθλητής είναι ο αυστριακός Wilhelm Steinitz

που κατέκτησε τον τίτλο στις 29 Μαρτίου του 1886 και τον διατήρησε μέχρι το 1894. Τριάντα χρόνια αργότερα, και συγκεκριμένα στις 20 Ιουνίου του 1924, ιδρύθηκε η Διεθνής Σκακιστική Ομοσπονδία γνωστή ως F.I.D.E. (Fédération Internationale des Echecs), η οποία και καθιερώθηκε ως η ανώτερη αγωνιστική έκφραση του σκακιού.

Παρόλο που η Ελληνική Σκακιστική Ομοσπονδία (Ε.Σ.Ο.), η ανώτατη αυτή διοικητική αρχή του ελληνικού σκακιού και σταθμός της μαζικής διάδοσης του παιχνιδιού, ιδρύθηκε μόλις το 1948, καθώς το βαρύ τουρκικό πέπλο καθυστέρησε την πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας, εντούτοις σήμερα το σκακιστικό επίπεδο χαίρει διεθνούς αναγνώρισης και εκτίμησης. Ο πρόεδρός της, Γιώργος Μακρόπουλος, και οι συντελεστές της Ομοσπονδίας έχουν συνεισφέρει τα μέγιστα στην εξέλιξη και την προώθηση του παιχνιδιού. Αξίζει να σημειωθεί ότι στις αρχές του 2007 το δυναμικό της Ε.Σ.Ο. περιλάμβανε περίπου 250 ενεργά σωματεία.

Στην ιστορία του ελληνικού σκακιού διακρίνονται τρεις περίοδοι: Η πρώτη είναι πριν από την ίδρυση της Ε.Σ.Ο, η οποία δυστυχώς περιλαμβάνει ελάχιστες και σκόρπιες πληροφορίες από μη σκακιστικές πηγές, ανίκανες να συνθέσουν μια πλήρη εικόνα.

Η δεύτερη περίοδος καλύπτει την απόσταση από την ίδρυση της ΕΣΟ ως την πτώση της δικτατορίας, ενώ η τρίτη, η μεταπολιτευτική περίοδος, συνεχίζει ως τις μέρες μας και θεωρείται η πιο παραγωγική.

Το πρώτο ελληνικό τουρνουά εντοπίζεται στον Πειραιά το 1926, ενώ το πρώτο ισχυρό τουρνουά και 1ο πανελλήνιο πρωτάθλημα, διοργανώθηκε στην Αθήνα στις αρχές του 1934.

Τα τελευταία χρόνια ο αριθμός των σκακιστών στη χώρα μας έχει αυξηθεί σημαντικά και το ποιοτικό επίπεδο παρουσιάζεται διαρκώς βελτιούμενο. Τα διασυλλογικά πρωταθλήματα αποτελούν την κύρια διοργάνωση, ενώ η σκακιστική κίνηση συνοδεύεται από ανοικτά τουρνουά, ορισμένα από τα οποία έχουν δημιουργήσει παράδοση, τοπικά ατομικά πρωταθλήματα περιοχών, καθώς και το κλειστό πρωτάθλημα Ελλάδας. Σε πολλές πόλεις λειτουργούν σκακιστικοί

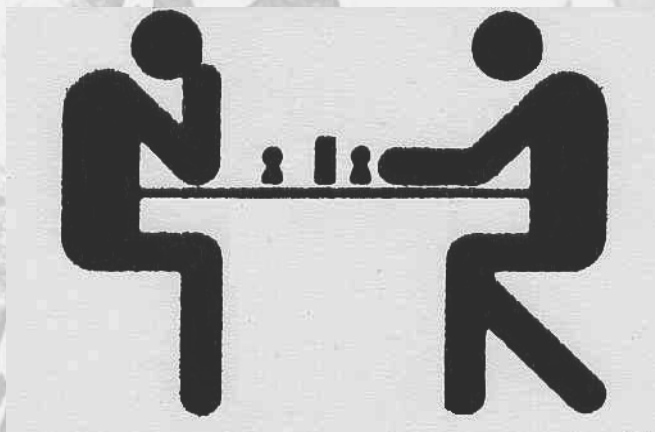
σύλλογοι με παιδικά τμήματα και με συστηματικές προπονήσεις.

Καταλυτικό ρόλο στην άνοδο του ελληνικού σκακιού έπαιξαν, ανάμεσα σε άλλα, η αυξανόμενη ελληνική σκακιστική βιβλιογραφία, οι επισκέψεις Παγκοσμίων Πρωταθλητών στη χώρα μας (Φίσερ, Κάρποβ, Κασπάροβ, Σπάσκι, και Σμύσλοβ), και οι ξένοι προπονητές της εθνικής μας ομάδας. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι δυο σκακιστικές Ολυμπιάδες στη Θεσσαλονίκη, το 1984 και το 1988, αποτέλεσαν κορυφαία γεγονότα καθώς έχουν συνεισφέρει ουσιαστικά στην ανοδική πορεία του αθλήματος.

Τα αποτελέσματα των παικτών, ανδρών και γυναικών, στις σκακιστικές Βαλκανιάδες, στα Πανευρωπαϊκά, αλλά και στο τελευταίο ομαδικό Παγκόσμιο Πρωτάθλημα

έχουν αποδείξει ότι το ελληνικό σκάκι κατέχει διεθνώς μια σεβαστή θέση. Αξιόλογα αποτελέσματα έχουν κατακτήσει πρόσφατα και οι μικρές ηλικίες, και η άποψή μας για τη συνέχιση του έργου ταυτίζεται με εκείνη που επισημαίνει ο Χρήστος Κεφαλής: Το ελληνικό σκάκι βρίσκεται αντιμέτωπο με προκλήσεις, όπως η διάδοσή του στη νεολαία, με εισαγωγή του στα σχολεία, η εύρεση οικονομικών πόρων, η αναζωογόνηση των συλλόγων, που πλήττονται από δυσπραγία λόγω της ουσιαστικής κατάργησης των κρατικών επιχορηγήσεων, και η οργάνωση και βελτίωση της υποδομής (προπονητές, βιβλιογραφία, κ.λπ.).

Από την επίλυσή τους θα εξαρτηθεί η εδραίωση των επιτυχιών και η παραπέρα θετική πορεία.

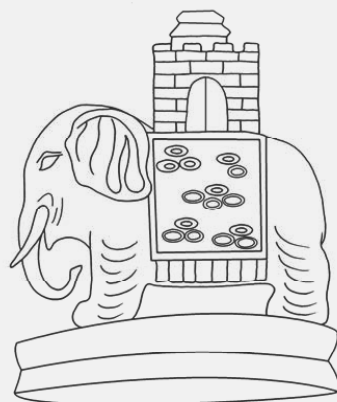

GRIVAS CHESS INTERNATIONAL ACADEMY

Recognised by FIDE
www.fide.com

Recognised by ESO
www.chessfed.net

Μάθημα 1^ο * Κατηγορία: Γενικά * Τίτλος: Ανακαλύπτοντας την ΕΣΟ και την FIDE

Ελληνική Σκακιστική Ομοσπονδία (ΕΣΟ)

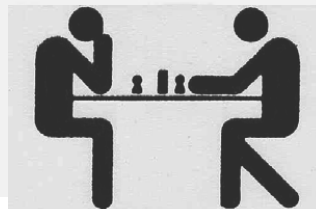
Η Ελληνική Σκακιστική Ομοσπονδία (ΕΣΟ) ιδρύθηκε το 1948 και υπάγεται ως αθλητική ομοσπονδία στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (ΓΓΑ) από το 1967. Το σκάκι, ως πνευματικό άθλημα, είναι αναγνωρισμένο από την Ελληνική Πολιτεία και ισότιμο με όλα τα άλλα αθλήματα (ποδόσφαιρο, καλαθοσφαίριση κ.λπ.). Τα Σκακιστικά Σωματεία εμπίπτουν σε όλες τις διατάξεις του Ελληνικού Αθλητικού Νόμου. Την κύρια ευθύνη για την οργάνωση, την ανάπτυξη, και τη διάδοση του σκακιού στην Ελλάδα την έχει η ΕΣΟ.

Σε αυτήν υπάγονται όλα τα Σκακιστικά Τμήματα Αθλητικών Συλλόγων και τα Σκακιστικά Σωματεία. Η ΕΣΟ και οι Τοπικές Ενώσεις και Επιτροπές που υπάγονται σε αυτήν πραγματοποιούν πληθώρα αγωνιστικών διοργανώσεων σε Ατομικό και Διασυλλογικό Επίπεδο (Διασυλλογικά Εθνικών Κατηγοριών, Κύπελλο Ελλάδος, Τοπικά Πρωταθλήματα και Κύπελλα, Διασυλλογικοί Αγώνες Νέων, κ.ά.).

Επίσης η ΕΣΟ συμμετέχει με κορυφαίους αθλητές και με τις Εθνικές της Ομάδες σε Διεθνείς Αγώνες, όπως οι Σκακιστικές Ολυμπιάδες, τα Παγκόσμια και Πανευρωπαϊκά Πρωταθλήματα, τα Παγκόσμια και Πανευρωπαϊκά Πρωταθλήματα Νέων και Νεανίδων, κ.λπ., και μάλιστα με σημαντικές επιτυχίες. Ενδεικτικά αξίζει να αναφερθεί ότι η Εθνική Ομάδα Ανδρών σε πρόσφατες διοργανώσεις έλαβε την 11^η θέση στον κόσμο επί 140 χωρών και την 4^η στην Ευρώπη.

Λόγω της ισχυρής επιρροής της ΕΣΟ στη Διεθνή Ομοσπονδία Σκακιού (FIDE), πολλές σημαντικές διεθνείς διοργανώσεις έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα, με πιο πρόσφατες το Πανευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Εθνικών Ομάδων, το Παγκόσμιο Σχολικό Πρωτάθλημα, και τα Παγκόσμια και Πανευρωπαϊκά Πρωταθλήματα Νέων και Νεανίδων. Επίσης στην Ελλάδα έχουν διοργανωθεί δύο Ολυμπιάδες Σκακιού (Θεσσαλονίκη 1984 και 1988).

Στη δύναμη της ΕΣΟ ανήκουν σήμερα περισσότερα από 540 σωματεία και 35.000 αθλητές και αθλήτριες. Στεγάζεται στην οδό Λ. Συγγρού 25, 11743 Αθήνα και η επικοινωνία γίνεται στο τηλέφωνο 210/9220972, fax 210/9221620, e-mail: info@chessfed.gr. Το επίσημο site της είναι το www.chessfed.gr.

Διοίκηση & Επιτροπές

Η ΕΣΟ διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από 21 μέλη και το οποίο εκλέγεται ανά τέσσερα χρόνια από τους αντιπροσώπους όλων των νόμιμων σωματείων της δύναμής της. Διάφορες μόνιμες Επιτροπές βοηθούν στη διοίκησή της:

- Επιτροπή Δημοσίων Σχέσεων και Κοινωνικού Σκακιού
- Επιτροπή Εκδόσεων και Internet
- Επιτροπή Καλλιτεχνικού Σκακιού
- Επιτροπή Ντόπινγκ
- Επιτροπή Παραλαβών Υλικού
- Επιτροπή Περιφερειακής Ανάπτυξης
- Επιτροπή Προδιαγραφών και Αξιολόγησης Προσφορών για Διοργανώσεις της ΕΣΟ
- Επιτροπή Προπονητών
- Επιτροπή Σκακιού με Αλληλογραφία
- Επιτροπή Σχολικού Σκακιού
- Επιτροπή Τίτλων και Αξιολόγησης
- Κεντρική Επιτροπή Διαιτησίας (ΚΕΔ)
- Οικονομική Επιτροπή
- Τεχνική Επιτροπή

Γιατί να Ασχοληθώ με το Σκάκι?

Η διοίκηση της ΕΣΟ προωθεί το σκάκι σε όλα τα επίπεδα και πρεσβεύει τις ακόλουθες αρχές:

- Το σκάκι δικαίως θεωρείται ο βασιλιάς των παιχνιδιών. Εκατοντάδες χιλιάδες ερασιτέχνες σε όλο τον κόσμο απολαμβάνουν αυτό το βαθιά στρατηγικό και πολύπλοκο παιχνίδι. Μία σκακιέρα και ένα σετ κομματιών αρκούν για να ξεκινήσουν δύο φίλοι μία παρτίδα σκακιού. Είναι μια ευχάριστη πνευματική δραστηριότητα όπου ο κάθε σκακιστής προσπαθεί να εφαρμόσει την κατάλληλη στρατηγική ώστε να ‘κάνει ματ’ τον αντίπαλό του.
- Το σκάκι είναι επιστήμη και τέχνη. Για να μπορέσει να διακριθεί κανείς σε επίπεδο πρωταθλητισμού στο σκάκι, θα πρέπει εκτός από το φυσικό του ‘ταλέντο’ να γίνει συστηματικός μελετητής του αντικειμένου. Το σκάκι, αν και παίζεται εδώ και εκατοντάδες χρόνια, έχει αποδειχτεί εξαιρετικά δύσκολο, ανεξάντλητο σε ιδέες, και ακόμη και κορυφαίοι σκακιστές της εποχής μας δεν μπορούν να αποφύγουν τα λάθη στις παρτίδες τους.
- Οι καλύτερες παρτίδες των κορυφαίων σκακιστών χαρακτηρίζονται από τη λογική, τη δημιουργική σκέψη, την πρωτοτυπία, και την ακρίβεια των κινήσεων τους, και δικαίως θεωρούνται από το σκακιστικό κοινό έργα τέχνης.
- Το σκάκι είναι πολιτισμός. Η μεγαλύτερη ομορφιά του παιχνιδιού αυτού είναι ότι απευθύνεται σε όλες τις ηλικίες, σε άνδρες και σε γυναίκες, ανεξάρτητα από τη σωματική τους διάπλαση, ενώ φέρνει κοντά ανθρώπους από κάθε οικονομική ή κοινωνική τάξη. Στο κόσμο της σκακιέρας επικρατεί δικαιοσύνη. Η τύχη δεν έχει καμία θέση στο παιχνίδι αυτό. Οι αντίπαλοι ξεκινούν με τις ίδιες δυνάμεις και το τελικό αποτέλεσμα εξαρτάται αποκλειστικά από την πνευματική προσπάθειά τους.
- Το σκάκι είναι ιδιαίτερα ωφέλιμο για τα μικρά παιδιά που ασχολούνται με αυτό, καθώς μέσα από το παιχνίδι καλλιεργούν ικανότητες που θα τους χρειαστούν για να επιτύχουν στην ανταγωνιστική σημερινή κοινωνία, όπως η πειθαρχία σκέψης, η συγκέντρωση, η σοβαρότητα, η αναλυτική σκέψη, η ανάληψη της προσωπικής ευθύνης, και η αντικειμενικότητα στις κρίσεις τους, ενώ επίσης μαθαίνουν να σέβονται και να υπολογίζουν πάντα τον αντίπαλο.
- Ενώ σε άλλα αθλήματα — εκτός από τους πολύ σοβαρούς τραυματισμούς — έχουν δυστυχώς παρατηρηθεί φαινόμενα χρήσης αναβολικών από νέους με σκοπό καλύτερες επιδόσεις, το σκάκι είναι ένα ‘καθαρό’ άθλημα στο οποίο οι γονείς μπορούν άφοβα να εμπιστευτούν τα παιδιά τους.

Fédération Internationale des Échecs (FIDE)

Η FIDE είναι η Διεθνής Σκακιστική Ομοσπονδία. Είναι υπεύθυνη για το σκάκι σε όλο τον κόσμο. Στη δύναμή της είναι εγγεγραμμένες 181 εθνικές ομοσπονδίες σκακιού, γεγονός που καθιστά τη FIDE έναν από τους μεγαλύτερους αθλητικούς οργανισμούς στο κόσμο.

Η FIDE ιδρύθηκε το 1924 στο Παρίσι, και συγκεκριμένα στις 20 Ιουλίου, και υιοθέτησε το γαλλικό ακρωνύμιο FIDE το 1925. Το κεντρικό της γραφείο βρίσκεται σήμερα στην Αθήνα. Άλλες υπηρεσίες διατηρεί στη Μόσχα και στην Ελίστα.

Η κύρια ιστοσελίδα της είναι η www.fide.com, με άλλους δικτυακούς τόπους για τις πιο σημαντικές Επιτροπές της, όπως Σκάκι στα Σχολεία (cis.fide.com), Προπονητών (trainers.fide.com), και Student Members (Basic στο sm.fide.com και Premium στο psm.fide.com).

Η FIDE, ως Διεθνής Αθλητική Ομοσπονδία και με το ρόλο της ως παγκόσμιο διοικητικό σώμα αθλητισμού, αναγνωρίστηκε από τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ-IOC) το 1999. Το σκάκι ήταν άθλημα επίδειξης στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Σίδνεϊ το 2000 και είναι υποψήφιο, υποστηριζόμενο σθεναρά από έναν αυξανόμενο αριθμό Εθνικών Ολυμπιακών Επιτροπών, για ένταξη στο πρόγραμμα των Χειμερινών Ολυμπιακών Αγώνων.

Αγώνες και Στόχοι

Η FIDE διοργανώνει πολλούς αγώνες σκακιού, και είναι ο μόνος εξουσιοδοτημένος φορέας για τη διοργάνωση των διεθνών πρωταθλημάτων σκακιού.

Τα σημαντικότερα από αυτά είναι τα Παγκόσμια Πρωταθλήματα, ειδικά των ‘ανδρών’ (που είναι ανοικτό σε άνδρες και γυναίκες) και των γυναικών. Η FIDE διοργανώνει περισσότερα από σαράντα επίσημα πρωταθλήματα για άνδρες, νέους, γυναίκες, και ηλικιωμένους. Η Σκακιστική Ολυμπιάδα είναι επίσης μια πολύ ιδιαίτερη εκδήλωση που διεξάγεται κάθε δύο χρόνια.

Ο σημερινός Παγκόσμιος Πρωταθλητής είναι ο Νορβηγός Μάγκνους Κάρλσεν, ενώ Παγκόσμια Πρωταθλήτρια Γυναικών είναι η Κινέζα Χού Γιφάν.

Ακόμα, η FIDE διοργανώνει ξεχωριστά Παγκόσμια Πρωταθλήματα (και Ηπείρων) για αγόρια και κορίτσια ηλικίας κάτω των 20, 18, 16, 14, 12, 10, και 8 ετών.

Η FIDE εργάζεται για την προώθηση του σκακιού σε όλο τον κόσμο, με κύρια κατεύθυνση τη ‘δημιουργία’ 1.000.000.000 σκακιστών στον πλανήτη! Η FIDE συνεργάζεται με πλούσιους και φτωχούς, αλλά κυρίως δραστηριοποιείται στα σχολεία. Απώτερος στόχος της είναι ότι κάθε παιδί πρέπει να μάθει να παίζει σκάκι. Συνεπώς, οι αιχμές του δόρατός της είναι η Επιτροπή Προπονητών (Trainers’ Commission-TRG) και η Σχολική Επιτροπή (Chess in Schools Commission-CIS).

Πρόεδροι FIDE

Στα περίπου 90 χρόνια της ιστορίας της FIDE, υπήρξαν μόνο έξι πρόεδροι της οργάνωσης:

- Dr Alexander Rueb 1924-1949
- Folke Rogard 1949-1970
- Dr Machgielis (Max) Euwe 1970-1978
- Fridrik Olafsson 1978-1982
- Florencio Campomanes 1982-1995
- Kirsan Ilyumzhinov 1995-σήμερα

FIDE Chess in Schools Commission (CIS)

Η Σχολική Επιτροπή της FIDE (CIS) ιδρύθηκε το 1984. Έπειτα από μία σημαντική αναδιάρθρωση το 2010 άρχισαν κάποιες σοβαρές εργασίες σε διάφορα προγράμματα. Την άνοιξη του 2011, η Επιτροπή εγκαινίασε την ιστοσελίδα της: cis.fide.com.

Σύντομα εγκαινιάστηκαν δύο πιλοτικά προγράμματα στη Σλοβακία και τη Σλοβενία, που έχουν συνδεθεί πολύ στενά με την ανάπτυξη του προγράμματος 'Μέλους Μαθητών' με τις δικές τους ιστοσελίδες.

Cis.fide.com

Η ιστοσελίδα της CIS, που διατίθεται σε αρκετές γλώσσες, είναι μια σημαντική πηγή πληροφοριών γενικού ενδιαφέροντος, ιδίως μέσω των βίντεο. Είναι πολύ χρήσιμη για όσους εμπλέκονται άμεσα στο έργο της ανάπτυξης του σκακιού στα σχολεία, ειδικότερα των εκπαιδευτών και των διδασκόντων.

Το Information and Resource Centre (για το οποίο υπάρχει σύνδεσμος στην αρχική σελίδα του cis.fide.com) είναι μια πλούσια πηγή πληροφοριών. Υπάρχει διδακτικό υλικό που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε, πληροφορίες σχετικά με την παγκόσμια εξάπλωση του σκακιού στα σχολεία, καθώς και ερευνητικές εργασίες που θα σας εφοδιάσουν με τα 'πολεμοφόδια' που χρειάζονται για να πείσετε τους εκπαιδευτικούς για την αξία της διδασκαλίας σκακιού στα σχολεία.

Basic Μέλους Μαθητών

Η Basic Μέλους Μαθητών (Basic Student Membership - SM) είναι δωρεάν για όλους. Η δωρεάν εγγραφή γίνεται αυτόματα από τον web server — το μόνο μέρος όπου μπορεί να πραγματοποιηθεί η εγγραφή.

Είναι μία πολύτιμη υπηρεσία, τόσο για τις εθνικές Ομοσπονδίες όσο και για τη FIDE, διότι προσθέτει στον αριθμό τους και τα μέλη της CIS, και αυτό βοηθά στο να γίνει το σκάκι όλο και πιο ενδιαφέρον για τους πιθανούς χορηγούς. Ωστόσο, η πιο σπουδαία ανάπτυξη της CIS είναι η Premium Μέλους

Πρακτική

Στην πρώτη σας σχολική σκακιστική επαφή μετά από ένα όμορφο καλοκαίρι, ένα τουρνουά μεταξύ σας (με περιορισμένο χρόνο σκέψης) θα σας επαναφέρει γοργά στο αγωνιστικό σκάκι. Ο εκπαιδευτής σας θα αναλάβει τα διαδικαστικά — καλή επιτυχία!

Μαθητών (Premium Student Membership - PSM — με ετήσια συνδρομή ύψους 10 €).

Premium Μέλους Μαθητών

Η Premium Μέλους Μαθητών (Premium Student Members — PSM) σας επιτρέπει να λάβετε ένα πακέτο Premium με αντάλλαγμα ετήσια συνδρομή 10 €. Το πακέτο περιέχει:

- Πλαστική ταυτότητα.
- Επιβεβαιωτική επιστολή.
- Μαθητικό ΕΛΟ.
- Σκακιστικό βιβλίο.
- Εβδομαδιαίο δελτίο γεμάτο πρακτικές συμβουλές, εκπαιδευτικό υλικό και ασκήσεις.
- Εκπαιδευτική ιστοσελίδα πλήρους διδασκαλίας και ψυχαγωγίας.

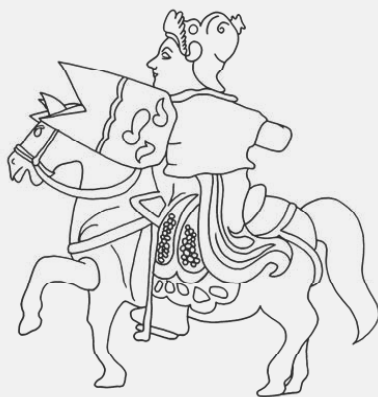
Οι ιστοσελίδες Μελών Μαθητών (sm.fide.com και psm.fide.com) είναι ένα τεράστιο πρόγραμμα. Είναι ήδη διαθέσιμες σε εννέα γλώσσες, ενώ θα ακολουθήσουν και άλλες.

Η CIS και η TRG σήμερα εργάζονται χέρι-χέρι για την ανάπτυξη κατάλληλων εκπαιδευτικών υλικών, για χρήση τόσο από τους εκπαιδευτές οι οποίοι θα εκπαιδεύσουν τους δασκάλους, όσο και από τους δασκάλους που θα διδάξουν τα παιδιά.

GRIVAS CHESS INTERNATIONAL ACADEMY

Recognised by FIDE
www.fide.com

Recognised by ESO
www.chessfed.net

Μάθημα 2^ο * Κατηγορία: Ιστορία * Τίτλος: Παγκόσμιοι Πρωταθλητές

Παγκόσμιο Πρωτάθλημα FIDE

Το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα της FIDE είναι ανοικτό σε όλους, άνδρες και γυναίκες, αγόρια και κορίτσια.

Στα πρώτα σκακιστικά χρόνια, το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα ήταν μία προσωπική υπόθεση του εκάστοτε Παγκόσμιου Πρωταθλητή, ο οποίος έθετε και τους όρους του. Το 1947 η FIDE απέκτησε τον έλεγχο εκμεταλλευόμενη το θάνατο του Αλεξάντερ Αλιέχιν, που ήταν ο τότε Παγκόσμιος Πρωταθλητής. Αυτό επιτεύχθηκε κυρίως χάρη στις προσπάθειες του πρώην Παγκόσμιου Πρωταθλητή και πρώην Προέδρου της FIDE Δρ. Μαξ Ουβε.

Ποιος είναι ή ήταν ο μεγαλύτερος/καλύτερος όλων; Αυτή είναι μία συνεχής συζήτηση, με πολλές διαφορετικές απόψεις, αλλά οι Λάσκερ, Καπαμπλάνκα, Αλιέχιν, Μποτβίνικ, και Φίσερ (από τους αποθανόντες) αναφέρονται συχνά σε τέτοιου είδους συζητήσεις. Μεταξύ των ζώντων πρώην Παγκόσμιων Πρωταθλητών, ο Κάρποβ και ο Κασπάροβ κατέχουν μια ιδιαίτερη θέση — έπαιξαν 144 παρτίδες Παγκοσμίου Πρωταθλήματος μεταξύ τους!

Η πραγματικότητα είναι ότι ο κάθε Παγκόσμιος Πρωταθλητής ήταν ο καλύτερος της εποχής του, μέσα από δημοκρατικές και αγωνιστικές διαδικασίες, και με αυτόν τον τρόπο πρέπει να αντιμετωπίζεται. Οι συγκρίσεις είναι ανούσιες, καθώς αναφέρονται σε διαφορετικά πρόσωπα και εποχές.

Παγκόσμιοι Πρωταθλητές

Ήρθε η ώρα να γνωρίσουμε τους Παγκόσμιους Πρωταθλητές της FIDE. Θα τους γνωρίσουμε με αύξοντα αριθμό, ονοματεπώνυμο στα Ελληνικά, ονοματεπώνυμο στα Αγγλικά, την περίοδο που ήταν Παγκόσμιοι Πρωταθλητές, την εθνικότητά τους, τον τόπο και την ημερομηνία γέννησής τους (b) και τέλος τον τόπο και την ημερομηνία θανάτου τους (d). Επίσης, μία μικρή φωτογραφία προσώπου θα μας τους θυμίζει...

1 Βίλχελμ Στάνιτς (Wilhelm Steinitz) 1886-1894 - Αυστρία

b. Πράγα 17 Μαΐου 1836
d. Νέα Υόρκη 12 Αυγούστου 1900

2 Δρ. Εμάνουελ Λάσκερ (Dr Emanuel Lasker) 1894-1921 - Γερμανία

b. Μπάρλινεκ 24 Δεκεμβρίου 1868
d. Νέα Υόρκη 11 Ιανουαρίου 1941

3 Χοσέ Ραούλ Καπαμπλάνκα (Jose Raul Capablanca) 1921-1927 - Κούβα

b. Αβάνα 19 Νοεμβρίου 1888
d. Νέα Υόρκη 8 Μαρτίου 1942

4 Αλεξάντερ Αλιέχιν (Alexander Alekhine) 1927-1935, 1937-1946 - Ρωσία

b. Μόσχα 31 Οκτωβρίου 1892
d. Εστορίλ 24 Μαρτίου 1946

5 Δρ. Μαξ Όυβε (Dr Machgielis (Max) Euwe) 1935-1937 - Ολλανδία

b. Άμστερνταμ 20 Μαΐου 1901
d. Άμστερνταμ 26 Νοεμβρίου 1981

1946-1948 Χωρίς Παγκόσμιο Πρωταθλητή

6 Μιχαήλ Μποτβίνικ (Mikhail Botvinnik) 1948-1957, 1958-1960, 1961-1963 - Σοβιετική Ένωση

b. Ρέπνινο 17 Αυγούστου 1911
d. Μόσχα 5 Μαΐου 1995

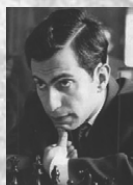
7 Βασίλι Σμύσλοβ (Vasily Smyslov) 1957-1958 - Σοβιετική Ένωση

b. Μόσχα 24 Μαρτίου 1921
d. Μόσχα 27 Μαρτίου 2010

8 Μιχαήλ Ταλ (Mikhail Tal) 1960-1961 - Σοβιετική Ένωση

b. Ρίγα 9 Νοεμβρίου 1936
d. Μόσχα 28 Ιουνίου 1992

9 Τίγκραν Πετροσιάν (Tigran Petrosian) 1963-1969 - Σοβιετική Ένωση

b. Τιμπιλίσι 17 Ιουνίου 1929
d. Μόσχα 13 Αυγούστου 1984

10 Μπόρις Σπάσκι (Boris Spassky) 1969-1972 - Σοβιετική Ένωση

b. Αγία Πετρούπολη 30 Ιανουαρίου 1937

11 Ρόμπερτ Φίσερ (Robert Fischer) 1972-1975 - Αμερική

b. Σικάγο 9 Μαρτίου 1943
d. Ρέικιαβικ 17 Ιανουαρίου 2008

12 Ανατόλι Κάρποβ (Anatoly Karpov) 1975-1985, 1993-1999 - Σοβιετική Ένωση

b. Ζλατούστ 23 Μαΐου 1951

13 Γκάρι Κασπάροβ (Garry Kasparov) 1985-1993 - Σοβιετική Ένωση

b. Μπακού 13 Απριλίου 1963

14 Αλεξάντερ Χάλιφμαν (Alexander Khalifman) 1999-2000 - Ρωσία

b. Αγία Πετρούπολη 18 Ιανουαρίου 1966

15 Βισβανάθαν Ανάντ (Viswanathan Anand) 2000-2002, 2007-2013 - Ινδία

b. Ταμίλ Ναντού, 11 Δεκεμβρίου 1969

16 Ρουσλάν Πονομαριόβ (Ruslan Ponomarev) 2002-2004 - Ουκρανία

b. Χορλίβκα 11 Οκτωβρίου 1983

17 Ρούσταμ Κασιμντζάνοβ (Rustam Kasimdzhanov) 2004-2005 - Ουζμπεκιστάν

b. Τασκένδη 5 Δεκεμβρίου 1979

18 Βεσελίν Τοπάλοβ
(Veselin Topalov) 2005-2006
- Βουλγαρία

b. Ρούσε 15 Μαρτίου 1975

19 Βλαντιμίρ Κράμνικ
(Vladimir Kramnik) 2006-2007 - Ρωσία

b. Τουάπσε 25 Ιουνίου 1975

20 Μάγκνους Κάρλσεν 2013-σήμερα - Νορβηγία

b. Τόνσπεργκ 30 Νοεμβρίου 1990

Παγκόσμιο Πρωτάθλημα FIDE Γυναικών

Το συγκεκριμένο πρωτάθλημα ξεκίνησε επίσημα το 1927. Η αντίστοιχη λίστα έχει ως εξής:

1 Βέρα Μέντσικ (Vera Menchik) 1927-1944 - Σοβιετική Ένωση

b. Μόσχα 16 Φεβρουαρίου 1906

d. Λονδίνο 27 Ιουνίου 1944

1940-1950 Χωρίς Παγκόσμια Πρωταθλήτρια

2 Λιουντμίλα Ρουντένκο
(Lyudmila Rudenko) 1950-1953 - Σοβιετική Ένωση

b. Λιούμπνι 27 Ιουλίου 1904

d. Αγία Πετρούπολη 26 Φεβρουαρίου 1986

3 Ελιζαμπέτα Μπίκοβα (Elizabeta Bykova)
1953-1956, 1958-1962 - Σοβιετική Ένωση

b. Μπογκολιούμποβα 4 Νοεμβρίου 1913

d. Μόσχα 8 Μαρτίου 1989

4 Όλγα Ρούμπτσοβα (Olga Rubtsova) 1956-1958 - Σοβιετική Ένωση

b. Μόσχα 20 Αυγούστου 1909

d. Μόσχα 13 Δεκεμβρίου 1994

5 Νόνα Γκαμπριντασβίλι
(Nona Gaprindashvili) 1962-1978 - Σοβιετική Ένωση

b. Ζουγκντίντι 3 Μαΐου 1941

6 Μάγια Τσιμπουρντανιτζε
(Maya Chiburdanidze) 1978-1991 - Σοβιετική Ένωση

b. Κουτάισι 17 Ιανουαρίου 1961

7 Ξιέ Ζούν (Xie Jun) 1991-1996, 1999-2001

b. Μπαοντίνγκ Χεμπέι 30 Οκτωβρίου 1970

8 Σούζαν Πόλγκαρ (Susan Polgar) 1996-1999 - Ουγγαρία

b. Βουδαπέστη 19 Απριλίου 1969

9 Ζου Τσεν (Zhu Chen) 2001-2004 - Κίνα

b. Βενζού 16 Μαρτίου 1976

10 Αντοανέτα Στεφάνοβα
(Antoaneta Stefanova) 2004-2006 - Βουλγαρία

b. Σόφια 19 Απριλίου 1979

11 Ξού Γιουχούα (Xu Yuhua) 2006-2008 - Κίνα

b. Ζινχούα 29 Οκτωβρίου 1976

12 Αλεξάντρα Κοστενιούκ (Alexandra Kosteniuk) 2008-2010 - Ρωσία

b. Περμ 23 Απριλίου 1984

13 Χου Γιφάν (Hou Yifan) 2010-2012, 2013-σήμερα - Κίνα

b. Ξινχούα 27 Φεβρουαρίου 1994

14 Άννα Ουσένινα (Anna Ushenina) 2012-2013 - Ουκρανία

b. Χαρκίβ 30 Αυγούστου 1985

Η αναγνωρισμένα ισχυρότερη σκακίστρια όλων των εποχών, η Ουγγαρέζα Γιούντιτ Πόλγκαρ, δεν διεκδίκησε ποτέ τον Παγκόσμιο τίτλο των Γυναικών!

Η FIDE διοργανώνει επίσης πολλά ακόμα Παγκόσμια Πρωταθλήματα, όπως βετεράνων και Εφήβων-Νεανίδων (διάφορες κατηγορίες).

Ασκήσεις

Για να γνωρίσουμε και να θυμόμαστε καλύτερα την ιστορία του σκακιού σε ό,τι αφορά τους Παγκόσμιους Πρωταθλητές, σε συνεργασία με τον εκπαιδευτή σας εκτελέστε τις ακόλουθες ευχάριστες ασκήσεις:

1. Από ποια χώρα προέρχονται οι περισσότεροι Παγκόσμιοι Πρωταθλητές;
2. Από ποια χώρα προέρχονται οι περισσότερες Παγκόσμιες Πρωταθλήτριες Γυναικών;
3. Από ποια χώρα προέρχονται συγκεντρωτικά οι περισσότεροι Παγκόσμιοι Πρωταθλητές και Παγκόσμιες Πρωταθλήτριες;
4. Προμηθευτείτε έναν παγκόσμιο χάρτη και προσπαθήστε να βρείτε τις πόλεις γέννησης των Πρωταθλητών και Πρωταθλητριών.
5. Αναλύστε με τον εκπαιδευτή σας δύο παρτίδες από το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα:

□ **Κάρλσεν Μάγκνους**

■ **Ανάντ Βισβανάθαν**

D31 Τσενάι (5) 15.11.2013

1.γ4 ε6 2.δ4 δ5 3.Ιγ3 γ6 4.ε4 δxe4 5.Ιxe4 Αβ4+ 6.Ιγ3 γ5 7.α3 Αa5 8.Ιζ3 Ιζ6 9.Αε3 Ιγ6 10.Βδ3 γxd4 11.Ιxd4 Ιη4 12.0-0-0 Ιxe3 13.ζxe3 Αγ7 14.Ιxγ6 βxγ6 15.Βxd8+ Αxd8 16.Αε2 Ρε7 17.Αζ3 Αδ7 18.Ιε4 Αβ6 19.γ5 ζ5 20.γxb6 ζxe4 21.β7 Παβ8 22.Αxe4 Πxb7 23.Πθζ1 Πβ5 24.Πζ4 η5 25.Πζ3 θ5 26.Πδζ1 Αε8 27.Αγ2 Πγ5 28.Πζ6 θ4 29.ε4 α5 30.Ρδ2 Πβ5 31.β3 Αθ5 32.Ργ3 Πγ5+ 33.Ρβ2 Πδ8 34.Πιζ2 Πδ4 35.Πθ6 Αδ1 36.Αβ1 Πβ5 37.Ργ3 γ5 38.Πβ2 ε5 39.Πη6 α4 40.Πxη5 Πxb3+ 41.Πxb3 Αxb3 42.Πxe5+ Ρδ6 43.Πθ5 Πδ1 44.ε5+ Ρδ5 45.Αθ7 Πγ1+ 46.Ρβ2 Πη1 47.Αη8+ Ργ6 48.Πθ6+ Ρδ7 49.Αxb3 axb3 50.Ρxb3 Πxη2 51.Πxθ4 Ρε6 52.α4 Ρxe5 53.α5 Ρδ6 54.Πθ7 Ρδ5 55.α6 γ4+ 56.Ργ3 Πα2 57.α7 Ργ5 58.θ4 1-0

□ **Ανάντ Βισβανάθαν**

■ **Κάρλσεν Μάγκνους**

E25 Τσενάι (9) 21.11.2013

1.δ4 Ιζ6 2.γ4 ε6 3.Ιγ3 Αβ4 4.ζ3 δ5 5.α3 Αxγ3+ 6.βxγ3 γ5 7.γxd5 exd5 8.ε3 γ4 9.Ιε2 Ιγ6 10.η4 0-0 11.Αη2 Ια5 12.0-0 Ιβ3 13.Πα2 β5 14.Ιη3 α5 15.η5 Ιε8 16.ε4 Ιxγ1 17.Βxγ1 Πα6 18.ε5 Ιγ7 19.ζ4 β4 20.αxb4 axb4 21.Πxa6 Ιxa6 22.ζ5 β3 23.Βζ4 Ιγ7 24.ζ6 η6 25.Βθ4 Ιε8 26.Βθ6 β2 27.Πζ4 β1Β+ 28.Ιζ1 Βε1 0-1

Πρακτική

Στην δεύτερή σας σχολική σκακιστική επαφή μετά από ένα όμορφο καλοκαίρι, ένα ακόμα τουρνουά μεταξύ σας (με περιορισμένο χρόνο σκέψης) θα σας επαναφέρει γοργά στο αγωνιστικό σκάκι. Ο εκπαιδευτής σας θα αναλάβει τα διαδικαστικά!

GRIVAS CHESS INTERNATIONAL ACADEMY

Recognised by FIDE
www.fide.com

Recognised by ESO
www.chessfed.net

Μάθημα 3^ο * Κατηγορία: Γενικά * Τίτλος: Σκακιστικά Ρητά

Σκακιστικά Ρητά

Είναι πολύ σημαντικό για τον κάθε σκακιστή να γνωρίζει τη σοφία που υπάρχει στα σκακιστικά ρητά, όπως αυτή εξελίχθηκε από τις γενιές των σκακιστικών προγόνων του.

Σχεδόν το κάθε σκακιστικό ρητό θα μας βοηθήσει να βελτιωθούμε και να δούμε τον κόσμο του σκακιού εντελώς διαφορετικά.

Φυσικά, δεν είναι ανάγκη να τα μάθουμε παπαγαλία, αλλά μόνο να τα διαβάσουμε και να τα συζητήσουμε με τον εκπαιδευτή μας.

Θα ξεκινήσουμε με μια γενική κατηγορία, όπως την αναφέρουν οι Αμερικάνοι εκπαιδευτές Σοφία Ρόντ και Τζον ΜακΆρθουρ (Sophia Rohde & John MacArthur).

Γενικά

1. Ένα ζευγάρι πιονιών στην 6^η γραμμή αξίζει όσο ένας πύργος.
2. Αποφεύγοντας την απώλεια υλικού, πολλοί έχασαν την παρτίδα.
3. Ο χρόνος, ο χώρος, και το υλικό καθορίζουν το πλεονέκτημα.
4. Ο νικητής είναι αυτός που κάνει το προτελευταίο λάθος.
5. Ο ίππος είναι ο καλύτερος σταθεροποιητής του ελεύθερου πιονιού.
6. Η πιο δύσκολη να κερδηθεί παρτίδα είναι η κερδισμένη παρτίδα.
7. Η ομορφιά μιας κίνησης δεν βασίζεται στην ανακάλυψή της, αλλά στις ιδέες που εμπεριέχει.
8. Τα πόνια είναι η ψυχή της παρτίδας.

9. Η στρατηγική απαιτεί σκέψη, η τακτική απαιτεί παρατηρητικότητα.

10. Οι πύργοι προτιμούν να διπλώνονται σε ανοικτές στήλες, όπως επίσης και στην 7^η γραμμή τους.

11. Οι πύργοι ανήκουν σε ανοικτές στήλες και πίσω από τα ελεύθερα πόνια.

12. Τα κομμάτια αποκτούν δύναμη όταν τοποθετούνται στο κέντρο.

13. Τα πόνια αιχμαλωτίζουν καλύτερα προς το κέντρο.

14. Η αιχμαλώτιση πιονιών με την βασίλισσα είναι τέχνη, όταν πετυχαίνει...

15. Οι απομακρυσμένες από το βασιλιά πλειονότητες πιονιών είναι ευνοϊκότερες.

16. Δεν είναι απαραίτητο να παίζεις καλά, αλλά είναι αρκετό να παίζεις καλύτερα από τον αντίπαλό σου.

17. Μία κακή κίνηση εκμηδενίζει σαράντα καλές κινήσεις.

18. Στη σκακιέρα το ψέμα και η υποκρισία δεν επιζούν πολύ.

19. Δεν είναι όλοι οι καλλιτέχνες σκακιστές, αλλά όλοι οι σκακιστές είναι καλλιτέχνες.

20. Κανένας δεν κέρδισε την παρτίδα που εγκατέλειψε.

21. Η μεθοδική σκέψη είναι πιο χρήσιμη στο σκάκι από την έμπνευση.

22. Οι βασιλιάδες αποκτούν σημαντικούς ρόλους στο φινάλε.

23. Αν έχεις πλεονέκτημα υλικού άλλαξε κομμάτια, και όταν έχεις μειονέκτημα άλλαξε πόνια.

24. Δεν είναι αρκετό να είσαι ένας καλός παίκτης... πρέπει να παίζεις και καλά.

25. Στο γρήγορο σκάκι (blitz), ο ίππος είναι ισχυρότερος από τον αξιωματικό.

26. Όταν βλέπεις μια καλή κίνηση, ψάξε για μια ακόμα καλύτερη.

27. Βοήθα τα κομμάτια σου ώστε να σε βοηθήσουν και αυτά.

28. Οι καλοί σκακιστές αμύνονται και επιτίθενται με τις ίδιες κινήσεις.

29. Κάθε πόνι είναι μια πιθανή βασίλισσα.

30. Ο κάθε καλός σκακιστής υπήρξε κάποτε πρωτάρης.

31. Μη μετακινείς το ίδιο κομμάτι δύο φορές στο άνοιγμα, εκτός κι αν είναι απολύτως απαραίτητο.

32. Ανάπτυξε τα κομμάτια σου με ένα σκοπό, κερδίζοντας χρόνο με απειλές.

33. Στο σκάκι το 30% με 40% είναι ψυχολογία.

34. Το σκάκι είναι 99% τακτική.

35. Πριν από το φινάλε οι Θεοί έχουν τοποθετήσει το μέσο της παρτίδας.

36. Μια θέση είναι τόσο καλή, όσο το χειρότερα τοποθετημένο κομμάτι της.

37. Ένα ελεύθερο πόνι μεγαλώνει σε δύναμη όσο μειώνονται τα κομμάτια στη σκακιέρα.

38. Ένας καλός σκακιστής σε άμυνα φροντίζει να επιστρέψει υλικό σε καθορισμένο χρόνο.

39. Ένας καλός σκακιστής είναι πάντα τυχερός.

40. Ένα κακό σχέδιο είναι καλύτερο από την απουσία σχεδίου.

Φινάλε

Το φινάλε είναι η στιγμή της αλήθειας — η φάση της παρτίδας όπου θα προσπαθήσουμε να δρέψουμε τους καρπούς της προσπάθειάς μας, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για το βαθμό της νίκης ή για το μισό βαθμό της ισοπαλίας.

Στο φινάλε τα λάθη μετράνε διπλά, καθώς οι δυνατότητες να τα διορθώσουμε μικραίνουν.

Οι κανόνες που ακολουθούν θεωρούνται οι Χρυσοί Κανόνες (ρητά) των Φινάλε. Καταγράφηκαν από τους GM Ρούμπεν Φάιν (Reuben Fine) και Παλ Μπένκο (Pal

Benko), δύο από τους μεγαλύτερους ειδικούς σε αυτό το θέμα. Αναφέρονται στο βιβλίο μου *‘Σκακιστική Βίβλος 2’*:

1. Αρχισε να σκέφτεσαι για το φινάλε όταν ακόμα βρίσκεσαι στο μέσον της παρτίδας.

2. Σε κάθε αλλαγή, συνήθως ένας από τους δύο αντιπάλους κερδίζει κάτι από αυτή.

3. Ο βασιλιάς είναι ισχυρό κομμάτι. Χρησιμοποίησέ το!

4. Αν έχεις πλεονέκτημα δύο πιονιών, άλλαζε κομμάτια αλλά όχι πόνια.

5. Αν έχεις μειονέκτημα δύο πιονιών, άλλαζε πόνια αλλά όχι κομμάτια.

6. Αν έχεις το πλεονέκτημα, μην αφήνεις πόνια μόνο σε μία πτέρυγα.

7. Ένα απομακρυσμένο ελεύθερο πόνι είναι μισή νίκη.

8. Τα ελεύθερα πόνια πρέπει να προωθούνται όσο το δυνατόν πιο γρήγορα.

9. Τα διπλωμένα, απομονωμένα, και σταθεροποιημένα πόνια είναι αδύνατα. Απόφευγέ τα.

10. Τα πιο εύκολα κερδισμένα φινάλε είναι των πιονιών.

11. Τα ελεύθερα πόνια πρέπει να σταθεροποιούνται από το βασιλιά. Το μόνο κομμάτι που δεν προσβάλλεται «παρακολουθώντας» ένα πόνι είναι ο ίππος.

12. Δύο αξιωματικοί εναντίον αξιωματικού και ίππου συνιστούν ένα αισθητό πλεονέκτημα.

13. Οι αξιωματικοί είναι καλύτερα κομμάτια από τους ίππους, εκτός κι αν οι πιονοδομές είναι σταθεροποιημένες.

14. Μην τοποθετείς τα πόνια σου σε τετράγωνα ίδιου χρώματος με τον αξιωματικό σου.

15. Τα πιο εύκολα φινάλε για την ισοπαλία είναι αυτά των ανόμοιων αξιωματικών.

16. Οι πύργοι ανήκουν πίσω από τα ελεύθερα πόνια.

17. Ένας πύργος στην 7η γραμμή είναι αρκετό αντάλλαγμα για ένα πόνι.

18. Δεν είναι όλα τα φινάλε πύργων ισοπαλία!

19. Το διαρκές σαχ παρουσιάζεται (παραμονεύει) σε όλα τα φινάλε βασιλισσών.

20. Κάθε κίνηση στο φινάλε έχει μεγάλη σημασία, καθώς βρίσκεσαι όλο και πιο κοντά στη στιγμή της αλήθειας.

Ρητά Μεγάλων Σκακιστών, Καλλιτεχνών, Επιστημόνων & Διασήμων Προσώπων

Εδώ θα γνωρίσουμε διάσημα ρητά διακεκριμένων παλαιών σκακιστών: προσπαθήστε να τα κατανοήσετε και (γιατί όχι;) πολλά από αυτά να τα κάνετε σιγά-σιγά πράξη!

1. Το κάρφωμα είναι πιο δυνατό από το σπαθί — Fred Reinfeld.
2. Δεν μπορούμε να αντισταθούμε στη γοητεία της θυσίας, καθώς το πάθος για θυσίες είναι μέρος της φύσης του σκακιστή — Rudolf Spielman.
3. Το μόνο που θέλω είναι απλώς να παίζω σκάκι — Bobby Fischer.
4. Τα λάθη παραμονεύουν, περιμένοντας να γίνουν — Savielly Tartakower.
5. Μια νίκη με ένα λανθασμένο συνδυασμό, όσο φανταχτερός και αν ήταν, με γεμίζει καλλιτεχνική φρίκη — Wilhelm Steinitz.
6. Η σκακιέρα είναι ο κόσμος, τα κομμάτια είναι τα φαινόμενα του σύμπαντος, οι κανόνες του παιχνιδιού είναι αυτό που αποκαλούμε νόμοι της Φύσης, και ο αντίπαλος από την άλλη πλευρά είναι κρυμμένος από εμάς — Thomas Huxley.
7. Δεν πιστεύω στη ψυχολογία. Πιστεύω στις καλές κινήσεις - Bobby Fischer
8. Στο σύγχρονο σκάκι ασχολούνται υπερβολικά με τις πιονοδομές. Ξεχάστε το, το ματ τελειώνει την παρτίδα! — Nigel Short.
9. Η ζωή είναι μια μορφή σκακιού, με μάχη, ανταγωνισμό, καλά και κακά γεγονότα. — Benjamin Franklin.
10. Οι συνδυασμοί ανέκαθεν ήταν η πιο ενδιαφέρουσα πλευρά του σκακιού. Οι καλοί

σκακιστές τους αναζητούν, το κοινό τους θαυμάζει, και οι κριτικοί τους επαινούν. Και το γεγονός ότι οι συνδυασμοί είναι πιθανοί δείχνει ότι το σκάκι είναι κάτι περισσότερο από μία άψυχη μαθηματική άσκηση. Είναι η ποίηση του παιχνιδιού, είναι στο σκάκι ότι η μελωδία είναι στη μουσική. Αντιπροσωπεύουν το θρίαμβο του πνεύματος επί της ύλης — Reuben Fine.

11. Ακόμα κι ο πιο τεμπέλης βασιλιάς πετιέται άγρια αντιμέτωπος με ένα διπλό σαχ! — Aaron Nimzowitsch.

12. Δίνω το 98% της πνευματικής μου ενέργειας στο σκάκι. Οι άλλοι δίνουν μόλις το 2% — Bobby Fischer.

13. Το σκάκι είναι ένα παραμύθι με 1.000 λάθη — Savielly Tartakower.

14. Μόνο ο σκακιστής που έχει την πρωτοβουλία έχει και το δικαίωμα να επιτεθεί — Wilhelm Steinitz.

15. Το σώμα σας πρέπει να είναι σε άριστη κατάσταση. Το σκάκι σας χειροτερεύει μαζί με το σώμα σας. Δεν μπορούμε να διαχωρίσουμε το σώμα από το μυαλό — Bobby Fischer.

16. Έχει ειπωθεί ότι η ζωή δεν είναι αρκετά μεγάλη για το σκάκι, αλλά αυτό είναι σφάλμα της ζωής, όχι του σκακιού — William Ewart Napier.

17. Έχω προσθέσει την ακόλουθη αρχή στους κανόνες: Βάλτε τους ίππους στη δράση πριν από την ανάπτυξη των δύο αξιωματικών — Emanuel Lasker.

18. Η ζωή είναι όπως μια παρτίδα σκακιού, που αλλάζει με κάθε κίνηση — Κινέζικο Ρητό.

19. Δεν μπορείς να παίζεις σκάκι αν είσαι καλόκαρδος — Γαλλικό Ρητό.

20. Είσαι μόνο εσύ και ο αντίπαλος στη σκακιέρα και προσπαθείς να αποδείξεις κάτι — Bobby Fischer.

21. Ο στόχος της μοντέρνας σχολής είναι μην αντιμετωπίζει κάθε θέση σύμφωνα με τις γενικούς κανόνες, αλλά σύμφωνα με τις αρχές που είναι συνυφασμένες με τη θέση — Richard Reti.

22. Για να βελτιώσετε το παιχνίδι σας, θα πρέπει να μελετήσετε το φινάλε πριν από οτιδήποτε άλλο, επειδή ενώ τα φινάλε μπορούν να μελετηθούν και να γίνουν κατανοητά από μόνα τους, το μέσον και το άνοιγμα

πρέπει να μελετηθούν και να γίνουν κατανοητά σε σχέση με το φινάλε — Jose Raul Capablanca.

23. Χωρίς λάθος δεν υπάρχει λαμπρότητα — Emanuel Lasker.

24. Το σκάκι είναι σαν μια μάχη πάνω σε σκακιέρα — Bobby Fischer.

25. Το σκάκι παίζεται με το μυαλό, και όχι με τα χέρια! — Renaud & Kahn.

26. Το σκάκι είναι ένα πνευματικό βασανιστήριο — Garry Kasparov.

27. Το πιο σημαντικό χαρακτηριστικό μιας θέσης είναι η ενεργητικότητα των κομματιών. Είναι απολύτως θεμελιώδες σε όλες τις φάσεις της παρτίδας: άνοιγμα, μέσον, και ειδικά στο φινάλε. Ο πρωταρχικός περιορισμός της ενεργητικότητας ενός κομματιού είναι η πιονοδομή — Michael Stean.

28. Πρέπει να διαθέτεις μαχητικό πνεύμα. Πρέπει να υποχρεώνεις τον αντίπαλό σου σε κινήσεις που επιθυμείς και να εκμεταλλεύεσαι τις δυνατότητές σου — Bobby Fischer.

29. Αν μπορούσαμε να κοιτάζουμε στο μυαλό ενός σκακιστή, θα βλέπαμε έναν ολόκληρο κόσμο: εικόνες, ιδέες, συναισθήματα, και πάθος — Alfred Binet.

30. Τα ανοίγματα σε διδάσκουν ανοίγματα. Τα φινάλε σε διδάσκουν σκάκι! — Stephan Gerzadowicz.

31. Κάποιο μέρος του λάθους είναι πάντα σωστό — Savielly Tartakover.

32. Το στυλ του παιχιδιού μου είναι κάτι ανάμεσα σε αυτά των Ταλ και Πετροσιάν — Samuel Reshevsky.

33. Να παίζεις το άνοιγμα σαν βιβλίο, το μέσον σαν μάγος, και το φινάλε σαν μηχανή — Rudolf Spielmann.

34. Γι' αυτό στο σκάκι είναι όλα σχετικά. Μια μέρα δίνεις στον αντίπαλό σου ένα μάθημα, την επόμενη μέρα σου δίνει αυτός ένα — Bobby Fischer.

35. Η αριστεία στο σκάκι είναι ένα σημάδι ενός σχηματικού μυαλού — Sir Arthur Conan Doyle.

36. Μια κακή σκακιστική ημέρα είναι καλύτερη από μια καλή ημέρα στη δουλειά — Ανώνυμος.

37. Το σκάκι είναι η τέχνη της ανάλυσης — Mikhail Botvinnik.

38. Υπάρχουν σκληροί σκακιστές και καλά παιδιά, κι εγώ είμαι σκληρός σκακιστής — Bobby Fischer.

Πρακτική

Ο εκπαιδευτής σας θα σας φέρει μία σκακιέρα χωρίς γράμματα και αριθμούς και εσείς θα χωριστείτε σε δύο ομάδες.

1. Όλοι εναλλάξ θα κληθείτε να αναγνωρίσετε ένα τετράγωνο που θα επιλέγει ο εκπαιδευτής σας, και η ομάδα του θα κερδίζει ένα βαθμό για κάθε σωστή απάντηση!

2. Όλοι εναλλάξ θα κληθείτε να αναγνωρίσετε όλα τα τετράγωνα μετακίνησης ενός κομματιού (οποιοδήποτε) που θα τοποθετεί ο εκπαιδευτής σας στη σκακιέρα. Ένας βαθμός για κάθε σωστή απάντηση!

Ένα ακόμα τουρνουά μεταξύ σας (με περιορισμένο χρόνο σκέψης). Ο εκπαιδευτής σας θα αναλάβει τα διαδικαστικά — καλή επιτυχία!

Λύσεις Ασκήσεων

Οι λύσεις των ασκήσεων του προηγούμενου, 2^{ου} μαθήματος (Παγκόσμιοι Πρωταθλητές) είναι οι εξής:

1. Σοβιετική Ένωση 7 - Ρωσία 3 - Αμερική 1 - Αυστρία 1 - Βουλγαρία 1 - Γερμανία 1 - Ινδία 1 - Κούβα 1 - Νορβηγία 1 - Ουκρανία 1 - Ουζμπεκιστάν 1.

2. Σοβιετική Ένωση 6 - Κίνα 4 - Βουλγαρία 1 - Ουγγαρία 1 - Ουκρανία 1 - Ρωσία 1.

3. Σοβιετική Ένωση 13 - Κίνα 4 - Ρωσία 4 - Βουλγαρία 2 - Ουκρανία 2 - Αμερική 1 - Αυστρία 1 - Γερμανία 1 - Ινδία 1 - Κούβα 1 - Νορβηγία 1 - Ουγγαρία 1 - Ολλανδία 1 - Ουζμπεκιστάν 1.

Σκακιστικά Βήματα

Τόμος Β'

Το σκάκι είναι ένας εντυπωσιακός συνδυασμός παιχνιδιού, επιστήμης, και τέχνης. Αυτό ίσως εξηγεί γιατί είναι αναμφισβήτητο το δημοφιλέστερο πνευματικό άθλημα στον κόσμο, με εκατομμύρια ενεργούς αθλητές –σε ερασιτεχνικό και αγωνιστικό επίπεδο. Όπως όμως συμβαίνει με κάθε τέχνη αντίστοιχης ομορφιάς και δυσκολίας, για να ανακαλύψει κανείς τα μυστικά του χρειάζεται κόπο και μέθοδο.

Τα δύο βιβλία της σειράς *Σκακιστικά Βήματα* φιλοδοξούν να είναι απλά και ευανάγνωστα ώστε να είναι κατάλληλα για τους αρχάριους σκακιστές, αλλά και να θέσουν ταυτόχρονα τις σωστές εκπαιδευτικές βάσεις για την περαιτέρω πρόοδό τους. Περιέχουν τις απόψεις ενός κορυφαίου σκακιστή, προπονητή και συγγραφέα με πλούσια πείρα στον σκακιστικό χώρο, και προσφέρουν τη βασική εκπαίδευση σε όσους ενδιαφέρονται να εντρυφήσουν στα μυστικά αυτού του πνευματικού αθλήματος.

Για την επιλογή και την παρουσίαση των θεμάτων, ο συγγραφέας βασίστηκε στην πείρα που απέκτησε από τη συμμετοχή του σε δύο Επιτροπές της Διεθνούς Σκακιστικής Ομοσπονδίας (FIDE) –την Επιτροπή Προπονητών και τη Σχολική Επιτροπή– και από τη θητεία του στη θέση του Τεχνικού Συμβούλου της Ελληνικής Σκακιστικής Ομοσπονδίας (ΕΣΟ). Η συγκεκριμένη σειρά βιβλίων είναι εγκεκριμένη από τη Διεθνή Ομοσπονδία Σκακιού (FIDE) και έχει σταλεί (στην αγγλική γλώσσα) σε όλες τις ομοσπονδίες-μέλη της, προκειμένου να χρησιμοποιείται ως βασικός οδηγός σε σχολικά προγράμματα.

Οδηγός Σχολικής Εκπαίδευσης

Εγκεκριμένος από τη Διεθνή Σκακιστική Ομοσπονδία
(Fédération Internationale des Échecs)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΚΛΕΙΔΑΡΙΘΜΟΣ

Δομοκού 4, Σταθμός Λαρίσης, 10440 ΑΘΗΝΑ, Τηλ. 210-5237635
www.klidarithmos.gr info@klidarithmos.gr

ISBN 978-960-461-629-9

9 789604 616299